



REPUBLIKA E SHQIPËRISË  
MINISTRIA E ARSIMIT  
DHE SPORTIT  
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

**PROGRAMI I ZHVILLIMIT PROFESIONAL  
PËR EFEKT MARRJEN E SHKALLËVE TË KUALIFIKIMIT TË MËSUESVE  
TË LËNDËS SË EDUKIMIT FIZIK DHE SPORTE  
2016**

**1. HYRJE**

Aftësia e mësuesve për ta bërë arsimimin e nxënësve, “preokupimin” kryesor të ditës, kërkon përkushtim, përgjegjshmëri dhe standarde të larta në punë dhe sjellje. Mësuesit veprojnë me ndershmeri dhe integritet, kanë njohuri të forta përmbajtësore, përdorin dijet dhe aftësitë e tyre, por në të njëjtën kohë përditësojnë njohuritë nëpërmjet vetvlerësimeve të vazhdueshme, krijojnë marrëdhënie pozitive profesionale dhe punojnë me prindërit në interesin më të mirë të nxënësve të tyre.

Programi i zhvillimit profesional për efekt marrjen e kategorive të kualifikimit të mësuesve të lëndës së Edukimit Fizik dhe Sporte është hartuar nga grupi i punës, i ngritur nga Instituti i Zhvillimit të Arsimit (IZHA) për t’u ardhur në ndihmë të gjithë mësuesve të lëndës së Edukimit Fizik dhe Sporte në përgatitjen për testimin kombëtar për marrjen e kategorive të kualifikimit si dhe të gjitha Drejtorive Arsimore Rajonale dhe Zyrave Arsimore për të organizuar zhvillimin profesional për të gjithë mësuesit që do të hyjnë në këtë proces.

Programi është hartuar në përgjigje të kërkesave që MAS-i ka vendosur për mësuesit që kualifikohen. Programi është hartuar duke mbajtur parasysh se fushat kryesore në të cilat testohen njohuritë dhe aftësitë e mësuesve janë:

- ✚ dokumentet zyrtare<sup>1</sup> të cilat kanë të bëjnë me veprimtarinë e mësimdhënie - nxënies;
- ✚ programet përkatëse lëndore;

<sup>1</sup> Dokumentet ligjore, urdhëresat dhe udhëzimet e MAS që zbatohen në shkollë duke u përqendruar në ato të viteve të fundit.

- ✚ aspekte të pedagogjisë, metodologjisë në mësimdhënie-nxënie në përgjithësi si dhe të lëndës Edukimit Fizik në veçanti;
- ✚ aspekte të etikës dhe komunikimit;
- ✚ aspekte të drejtshkrimit të gjuhës shqipe;
- ✚ përmbajtjen shkencore të lëndës së Edukimit Fizik sipas programeve lëndore përkatëse.

## 2. QËLLIMI I PROGRAMIT

Qëllimi i hartimit të programit të zhvillimit profesional të mësuesve për efekt kualifikimi është:

- ❖ të ofrojë një program orientues për t'u ardhur në ndihmë të gjithë mësuesve të lëndës së Edukimit Fizik në arsimin parauniversitar për të realizuar veprimtaritë kualifikuese dhe trajnuese, si dhe DAR/ZA-ve, për të organizuar zhvillimin profesional të mësuesve. Në këtë aspekt programi mund të plotësohet nga DAR/ZA-të përkatëse, sipas kushteve dhe mundësive konkrete;
- ❖ të ofrojë një program të detyruar, për mësuesit që këtë vit do të marrin kategoritë e kualifikimit, në mënyrë që ata të realizojnë një përgatitje, për të përballuar me sukses kërkesat që ka testimi kombëtar.

### *Programi synon që mësuesi:*

- të njohë dhe zbatojë legjislacionin arsimor e në mënyrë të veçantë të risive më të fundit të reformës arsimore;
- të zotërojë kompetencat profesionale të kuadrit mësimdhënës, për të ndikuar drejtpërdrejt në efektivitetin e procesit mësimor, për një mësimdhënie të suksesshme;
- të demostrojë aftësitë në fushën pedagogjike për përzgjedhjen e modeleve për organizimin e klasës, për shtjellimin e koncepteve, për nxitjen e diskutimeve, për përdorimin e teknikave të vlerësimit të nxënësve etj.;
- të tregojë përgjegjshmëri në njohjen e koncepteve bazë dhe ligjësive shkencore të lëndës, si dhe të zbatimit të tyre në praktikë, në përputhje me specifikat e moshës së nxënësve dhe të klasës ku japin mësim;
- të demostrojë zbatimin e rregullave të etikës dhe komunikimit në punën e tyre në shkollë;
- të zotërojë zbatimin e rregullave drejtshkrimore të gjuhës shqipe gjatë procesit të mësimdhënie –nxënies;
- të përdorë aftësitë e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit si një nga risitë më të fundit në mësimdhënien bashkëkohore.

### 3. PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Programi është strukturuar sipas fushave kryesore të zhvillimit profesional, të përmendura më sipër. Për të qenë lehtësisht i përdorshëm, programi është paraqitur sipas një formati të caktuar. Për secilën fushë, përcaktohen:

- ✓ kompetencat profesionale si dhe rezultatet e pritshme për realizimin e këtyre kompetencave;
- ✓ literatura përkatëse rekomanduese në funksion të përvetësimit të kompetencave të fushës.

Përkallëzimi i njohurive dhe aftësive profesionale, të cilat lidhen me kompetencat e secilës fushë të testimit, do ta ndihmojnë mësuesin që të identifikojë çështjet në të cilat duhet të përqendrohet.

#### FUSHA : DOKUMENTET ZYRTARE

<b>Kompetenca</b>	<b>Literatura e rekomanduar</b>
<b>Zbatimi me përgjegjshmëri i kërkesave të legjislacionit dhe dokumentacionit shkollor</b>	
<p><b>Rezultatet e pritshme</b></p> <p><b>Mësuesi i Edukimit Fizik:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zotëron ligjin për sistemin arsimor parauniversitar dhe dispozitat normative të këtij sistemi;</li> <li>• zbaton legjislacionin, udhëzimet dhe rregulloret për hartimin dhe zbatimin e kurrikulës shkollore;</li> <li>• zbaton legjislacionin, udhëzimet dhe rregulloret për personelin e shkollës;</li> <li>• demonstroi zbatimin konkret të udhëzimeve të MAS në funksion të përmirësimit të procesit të mësimdhënie-nxënies;</li> <li>• zbaton etikën profesionale të mësuesit;</li> <li>• respekton të drejtat dhe liritë e nxënësit;</li> <li>• respekton detyrat, të drejtat dhe liritë e mësuesit;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ligji Nr. 69/2012 për Sistemin Arsimor Parauniversitar në Republikën e Shqipërisë, i ndryshuar.</li> <li>• Urdhri për miratimin e Dispozitave Normative për arsimin parauniversitar (DN), Nr 343, datë 19.08.2013.</li> <li>• Udhëzim Nr. 25, dt. 17.08.2015 për vitin shkollor 2015-2016 në sistemin arsimor parauniversitar.</li> <li>• Korniza kurrikulare, 2014</li> <li>• Kurrikula bërthamë klasa 6-9, 2014</li> <li>• Udhëzimi Nr. 44, datë 16.10.2014 “Për disa shtesa dhe ndryshime në Udhëzimin Nr. 21 datë 23.07.2010 “Për normat e punës mësimore – edukative dhe numrin e nxënësve për klasë në institucionet e</li> </ul>

- zbaton rregulloret dhe udhëzimet për zhvillimin profesional të mësuesit.
- arsimet parauniversitar”.
- Udhëzimi “Për zhvillimin e provimeve të maturës shtetërore”, 2016.
- Udhëzim Nr. 5 datë 25.02.2013 “Për standardet e mësuesit”.
- Udhëzimi Nr. 26 datë 15.08.2015 “Zhvillimin Profesional të Punonjësve Arsimore”.
- Udhëzimi “Për kriteret dhe procedurat e kualifikimit të mësuesve”, 2016.
- Udhëzimi Nr.34, dt.11.09.2015 “Për vlerësimin e nxënësve për kurrikulën me kompetenca, në arsimin bazë”.
- Udhëzimi Nr.38, datë 06.10.2015 “Për procedurat e lëvizjes paralele, emërimit dhe largimit nga puna të mësuesit në institucionet arsimore publike të sistemit arsimor parauniversitar”.
- Karta e performancës së shkollës.
- Standardet e shkollës si qendër komunitare.

## FUSHA: PROGRAMET LËNDORE

### Kompetenca

**Zbatimi në mënyrë efektive i programeve të edukimit fizik në shkollë**

**Literatura e rekomanduar**

## Rezultatet e pritshme

### *Mësuesi i edukimit fizik:*

- zbaton programin duke respektuar të gjitha kërkesat dhe rubrikat e tij;
- përshtat programin lëndor në përputhje me veçoritë e mjedisit në të cilin jep mësim;
- përdor me efikasitet, në dobi të prirjeve bashkëkohore, fleksibilitetin e zbatimit të programit;
- gjen ose harton programe plotësuese që ndihmojnë në zhvillimin e aftësive fizike të nxënësve;
- shpjegon programet e edukimit fizik dhe harton objektiva për tema mësimore, në përputhje me objektivat e programit;
- përdor programin në përputhje me karakteristikat individuale të secilit nxënës;
- harton objektiva specifike që u përgjigjen niveleve të ndryshme të nxënësve;
- përzgjedh mjetet mësimore të nevojshme për të realizuar përmbushjen e objektivave të programit;
- siguron informacion që demonstroi lidhjen e edukimit fizik dhe sporteve me shkencat e tjera dhe me jetën reale.
- Korniza kurrikulare 2014.
- Programet aktuale lëndore të edukimit fizik dhe sporte për arsimin bazë 1-9.
- Programet me kurrikulën bazuar në kompetenca klasa 6-7.
- Programet aktuale lëndore të edukimit fizik për arsimin e mesëm të lartë 10-12.
- Programet aktuale lëndore të edukimit fizik për arsimin profesional.
- Udhëzues për zbatimin e programeve lëndore të edukimit fizik dhe sporteve.

**FUSHA: ASPEKTE TË PEDAGOGJISË, METODOLOGJISË DHE PËRDORIMIT TË TIK NË  
MËSIMDHËNIE-NXËNIE**

**Kompetenca I**

**Zotërimi i njohurive pedagogjike specifike të  
nevojshme dhe të mjaftueshme për mësimdhënien e  
edukimit fizik dhe sportive**

**Literatura e rekomanduar**

**Rezultatet e pritshme**

***Mësuesi i edukimit fizik:***

- demonstron përkushtim, motivim dhe përgjegjësi gjatë punës së tij;
- përshtat punën e tij me zhvillimin fizik, social, emocional dhe konjitiv të nxënësve;
- demonstroi respekt, besim dhe objektivitet me nxënësit;
- identifikon nxënësit me nevoja të veçanta (nxënësit me aftësi të kufizuara dhe nxënësit e talentuar);
- planifikon punën afatshkurtër dhe afatgjatë me nxënësit me nevoja të veçanta;
- planifikon procesin mësimor vjetor dhe ditor në përputhje me objektivat e lëndës;
- edukon të nxënësit dëshirën për të marrë me sport e aktivitete të ndryshme sportive;
- organizon mësimdhënien duke siguruar gjithpërfshirjen e nxënësve në mbështetje të interesave individuale të tyre;
- krijon klimë të përshtatshme, motivuese dhe të kënaqshme për nxënësit;
- vlerëson me objektivitet arritjet dhe rezultatet e nxënësve në fusha të ndryshme të sportit.

- Literaturë që ka në fokus aspekte pedagogjike të punës së mësuesit me nxënësit vecanërisht për metodikën e mësimdhënies së edukimit fizik dhe sportive.
- Udhëzues që orientojnë për hartimin e objektivave të orës së mësimi, përgatitjen e ditës të mësuesit.

**Kompetenca II**

**Përdorimi i metodave dhe strategjive efektive në  
mësimdhënien e edukimit fizik dhe sportive**

**Literatura e rekomanduar** <sup>6</sup>

## Rezultatet e pritshme

### *Mësuesi i edukimit fizik:*

- përzgjedh metodat dhe teknikat e përshtatshme për arritjen e një objektivi të caktuar;
  - përzgjedh metodat dhe teknikat e përshtatshme për arritjen e rezultatetve të të nxënit përmes krijimit të një situatë të nxëni (sipas qasjes së kurrikulës së re me kompetenca);
  - përdor metoda e teknika që nxisin dëshirën e nxënësve për tu marrë me sport;
  - planifikon një orë mësimore duke u bazuar në hapat e metodologjisë së lojës (vollejboll ,basketboll, futboll , hendboll etj.);
  - përdor metoda e teknika që nxisin zhvillimin fizik të nxënësve;
  - përdor metoda e teknika që sigurojnë pjesmarrje dhe gjithëpërfshirjen në orën e edukimit fizik;
  - demonstron teknika të ndryshme për vlerësimin e nxënësit.
- Literaturë që ka në fokus metodat e mësimdhënies ndërvepruese, me në qendër nxënësin, metodologjinë e mësimdhënies së edukimit fizik.
  - Udhëzues dhe materiale mbështetëse që orientojnë për hartimin e objektivave të orës së mësimi, përgatitjen e ditarit të mësuesit, organizimin e orës së mësimi.

## Kompetenca III

**Përdorimi i teknologjinë së informacionit dhe komunikimit për të rritur cilësinë e mësimdhënies dhe nxënies në edukimin fizik dhe sporteve**

## Literatura e rekomanduar

## Rezultatet e pritshme

### *Mësuesi i edukimit fizik:*

- Realizon në bashkëpunim me nxënësin prezantime të evenimenteve sportive kombëtare e ndërkombëtare dhe zhvillimin e kampionateve të lojrave sportive dhe lojrave olimpike;
  - gjen dhe përdor materiale nga Website për të pasuruar dhe perfeksionuar mësimdhënie-nxëni;
  - përfshin nxënësit në projekte që zhvillohen në lëndën e Edukimit Fizik dhe sporteve.
- Literaturë që ka në fokus përdorimin e programeve kompjuterike.

### FUSHA: ASPEKTE TË ETIKËS DHE KOMUNIKIMIT

Zbatimi i rregullave të etikës dhe komunikimit si elemente të domosdoshme në të gjithë punën e mësuesit	Literatura
<b>Rezultatet e pritshme</b>	
<i>Mësuesi i edukimit fizik:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• njeh rregullat e etikës dhe sjelljes që duhen respektuar në marrëdhënie me drejtuesit e institucionit arsimor, stafin pedagogjik, nxënësit, prindërit dhe komunitetin;</li> <li>• sillet në përputhje me rregullat e etikës dhe të sjelljes në marrëdhënie me drejtuesit, stafin pedagogjik, nxënësit, prindërit dhe komunitetin gjatë punës së tij brenda dhe jashtë institucionit arsimor.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kodi i Etikës së Mësuesve në Arsimin Parauniversitar Publik dhe Privat, 30.11.2013</li> <li>• Literaturë dhe materiale burimore që trajtojnë çështje të etikës dhe të komunikimit.</li> </ul>

### FUSHA: ASPEKTE TË DREJTSHKRIMIT TË GJUHËS SHQIPE

Zbatimi i rregullave të drejtshkrimit të gjuhës shqipe	Literatura
<b>Rezultatet e pritshme</b>	
<i>Mësuesi i edukimit fizik:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• njeh rregullat e drejtshkrimit të standardit të gjuhës shqipe;</li> <li>• demonstron zbatimin e rregullave të drejtshkrimit gjatë veprimtarive në institucionin arsimor.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Literaturë dhe udhëzues metodikë për përdorimin e rregullave të drejtshkrimit të gjuhës shqipe.</li> </ul>

### FUSHA: PËRMBAJTTJA SHKENCORE E LËNDËS

<b>Kompetenca</b>	<b>Literatura e rekomanduar</b>
<b>Respektimi i rigorozitetit shkencor në mësimdhënien e lëndës së Edukimit Fizik</b>	
<b>Rezultatet e pritshme</b>	



***Mësuesi i edukimit fizik:***

- shpjegon vlerat fizike konjiktive dhe afektive të veprimtarisë lëvizore dhe sportive;
- shpjegon parimet shkencore të të ushtruarit me aktivitet lëvizor dhe sportiv;
- argumenton kuptimin dhe plotshëndetshmërinë fizike e funksionale ( funksionet e aparatit respirator dhe kardiovaskular);
- shpjegon me saktësi zhvillimin e fleksibilitetit, forcës muskulare, zhvillimin e aftësive koordinative;
- përshkruan zhvillimin dhe ndryshimet fizike e trupore të nxënësve, nga njëri vit në tjetrin;
- përshkruan teknikat dhe rregullat e organizimit të lojrave sportive (vollejboll, basketboll, futboll);
- ofron konsulencë profesionale për nxënësit që ushtrohen në mënyrë të pavarur me aktivitet sportiv;
- shpjegon mirë faktorët e zhvillimit të përgatitjes së përgjithshme fizike (atletikë , gjimnastik, fitness);
- mbledh informacion të saktë e bindës për nxënësit që duan të merren me aktivitete të ndryshme jashtë shkollës.

- Tekste dhe materiale të tjera burimore që mbulojnë përmbajtjen e lëndës.
- Metodika e edukimit fizik